

Monteringsveiledning for JATAK® TAKSTOLER I MINDRE BYGG

www.jatak.no

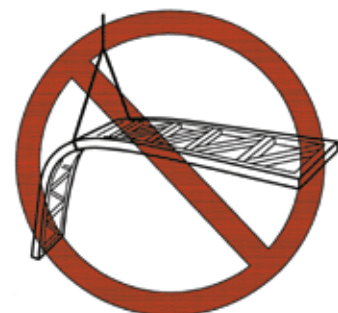
Jatak®

- Rett takstol skal på rett plass, snudd rett vei!
- Takstolene skal forankres og avstives som forutsatt! **NB: Ikke glem skråbord!**
- Takflaten skal avstives! **NB: Skråbord eller plater!**
- Trykkstaver skal avstives der dette er forutsatt! **NB: Ikke glem skråbord!**

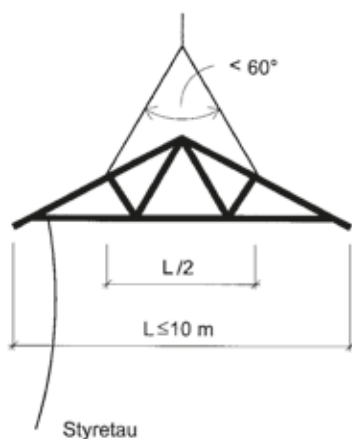
198
159
265
159
159
265
159
198
159
159
119
119

1 Mottakskontroll Løfting og håndtering

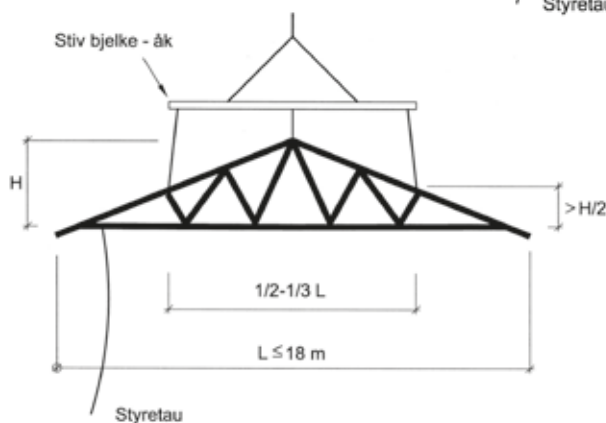
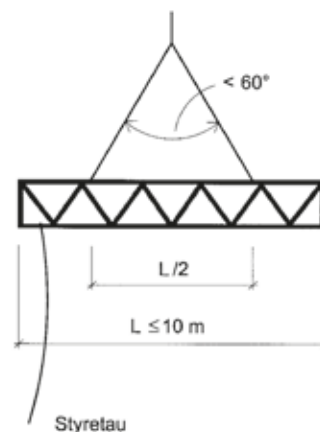
- Opplysningene på Takstolkontrollens stempel skal stemme for dette bygget!
- Kontroller at det ikke er skader på trevirke og spikerplater!
- Antall konstruksjonstyper skal stemme overens med beskrivelsen!
- Ender som er merket skal ligge på samme side av bygget!

Løft aldri slik at konstruksjonen bøyes sideveis!

For å unngå overbelastning og skade, bør løftingen foregå som vist her!

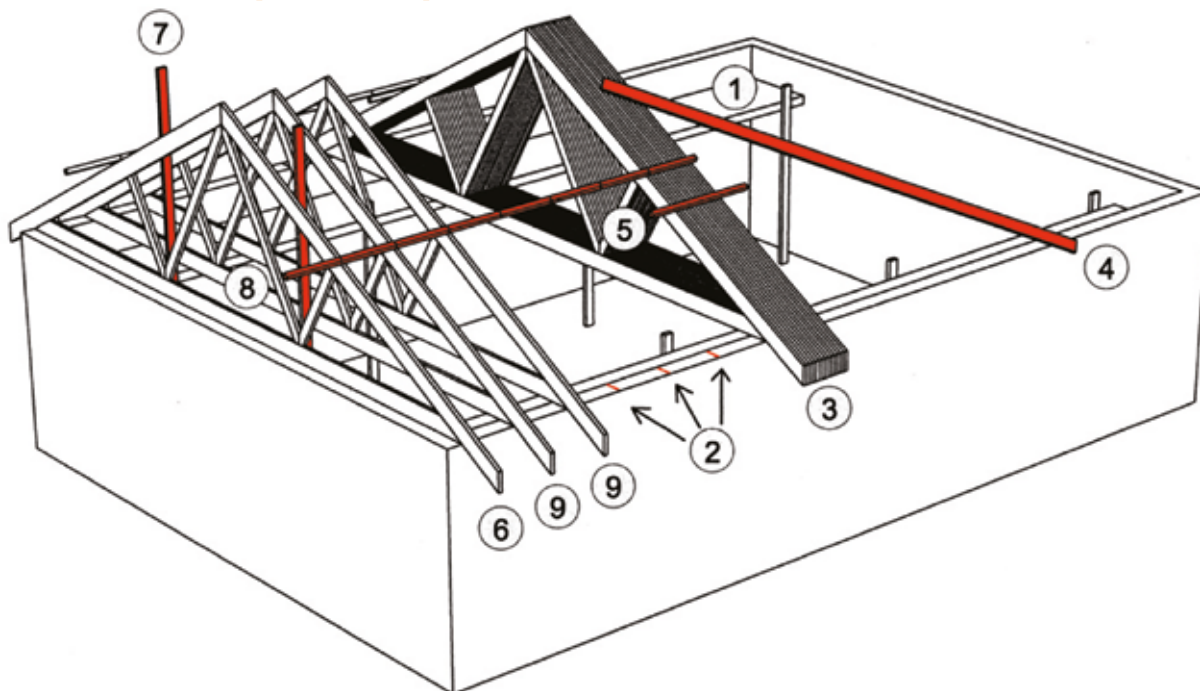

2 Mottakskontroll Lagring på byggeplassen

- Underlaget skal være plant, stabilt og med god klaring til bakken!
- Konstruksjonene lagres helst **stående og tørt** (tildekket)!
- Sikre konstruksjonene godt **mot velting** (noen kan få de over seg)!

3 Montering

Rett takstol på rett plass, snudd rett vei!

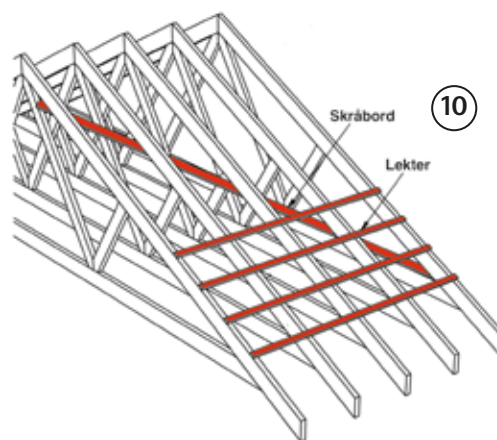
Alle bærevegger, dragere og søyler må være opprettet og avstivet før montasjen starter !

- 1 Sett opp **stillas** litt under toppsvillen, utvendig eller innvendig. Er spennvidden over 10 m, sett også opp stillas midt i bygget.
- 2 Merk av **takstolenes plassering** på alle bærevegger og dragere. På bindingsverksvegger er dette rett over hver stender – altså det skal alltid være **minst én stender under hver takstol**.
- 3 **Løft takstolpakkene** opp på toppsvillen og plasser dem slik at takstolene senere kan fordeles sidevegs. Merkede ender skal på samme side av bygget.
- 4 Pakkene må **støttes forsvarlig opp** for å unngå velting. Bruk minst 36 x 98 mm planker til støtter.
- 5 **Før båndstålene fjernes**; monter en kort **lekt** over pakka på begge sider av bygget med én **spiker** gjennom lekta til hver overgurt.
- 6 Monter **gavltakstolene først** – det gjøres også ved oppheising av enkelttakstoler. Plasser dem nøyaktig i **lodd** og med **riktig takutstikk**. **Forankringsbeslag** skal alltid benyttes på gavltakstolene.
- 7 Det benyttes midlertidige **skråstøtter** mot plattformgulvet, innvendige bærevegger eller ned til bakken utenfor bygget, for å holde **takstolene fast og i lodd** under montering.
- 8 Fest en **monteringslekt** på hver side av taket mellom gavltakstolen og takstolpakka. På lekta er det merket av

riktig plassering av takstolene. Lekta festes så høyt opp at første rad med undertaksplater kan monteres uten å komme i konflikt med lekta.

- 9 Fortsett så monteringen fra gavltakstolen og inn mot takstolpakka. Bruk snor på ene siden for å få **utstikkene på linje**.

- 10 Når 6 – 7 takstoler er montert, festes et **skråbord** fra hjørne av bygget og opp mot mønet i ca. 45 graders vinkel. Dette gjøres på hver side av bygget. Bruk min. 23 x 98 mm bord og fest de på undersiden av overgurtene slik at de ikke kommer i konflikt med undertaksplatene.

For å sikre stabilitet må takflaten avstives både i møneretningen og diagonalt (skråbord)!

OBS! Sakstakstoler er spesielt utsatt for velting under montering!

VIKTIG!

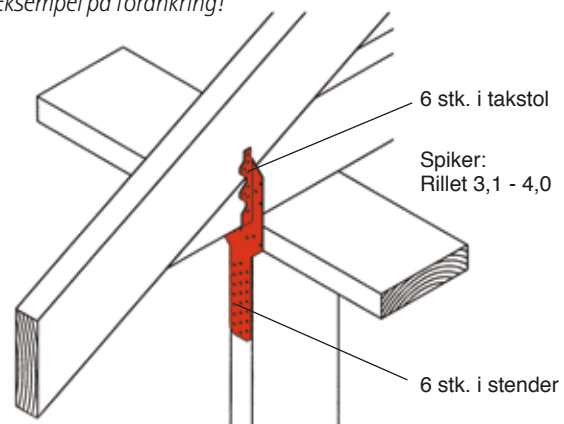
- Ikke kapp i noen deler av konstruksjonene uten anvisning fra leverandør!
- Utvekslinger, arker og takopplett skal utføres kun etter anvisning!
- Skjøting av konstruksjoner gjøres kun etter anvisning fra leverandør!

4 Montering Forankring

- I områder med vindhastighet over 26 m/s og referansehøyde over 10 m, må forankring og avstivning for vind **beregnes spesielt!** Det samme gjelder bygg med **store porter** slik som næringsbygg, lager og landbruksbygg. Ellers kan anvisningene nedenfor benyttes dersom ikke nøyaktigere dimensjonering er gjort.
- Forankring for vindlast til underliggende konstruksjon gjøres med **hullbånd, beslag eller skruer**. Med underliggende konstruksjon menes stendere, bjelker eller toppsvill som **forutsettes å være forankret videre nedover i bygget**.
- Det skal **alltid** være **beslag på de to ytterste** konstruksjonene mot gavlvegg + på hver annen videre innover taket. Altså – på nummer **1, 2, 4, 6 osv.!** På bygg med **store porter** slik som næringsbygg, lager og landbruksbygg **forankres hver takstol!**

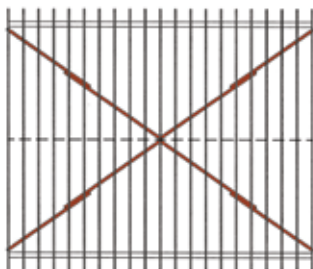
- Alle beslag **spikres** eller **skrus** etter anvisning fra ansvarlig prosjekterende for bygget.

Eksempel på forankring!

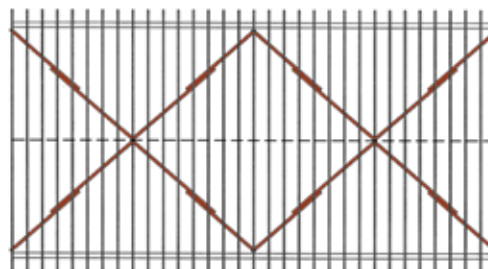

5 Montering Permanent avstiving av takflaten

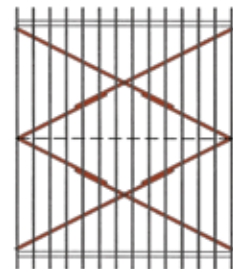
- Spesiell skråavstivning er ikke nødvendig på **boliger** dersom undertaket består av: Rupanel, 3 mm harde trefiberplater, sponplater, OSB-plater eller kryssfinerplater som er **spikret godt til** overgurtene. Det samme gjelder A-takstoler der loftrommet kles innvendig med plater eller panel.
- Der det benyttes **undertak av folie eller kartong** må takflaten i tillegg til lekter **avstives** med skråbånd av bord eller stålbånd.
- På **småhus** med senteravstand 600 mm mellom konstruksjonene kan permanent kryssavstivning gjøres med **minst 23 x 98 mm bord av god kvalitet**. Bordene plasseres **på undersiden av overgurt**. Start nede ved raft på den ytterste konstruksjonen og monter bordene i tilnærmet 45° vinkel opp mot mønet. Bordene **festes med 3 stk. spiker 2,8 – 75 til hver overgurt. Se figurene under!**

Avstivningen monteres fra gavlvegg (ved raft) mot mønet!

Ved lange bygg gjentas avstivningen!

Ved brede, korte bygg kryssavstives hver takflate!

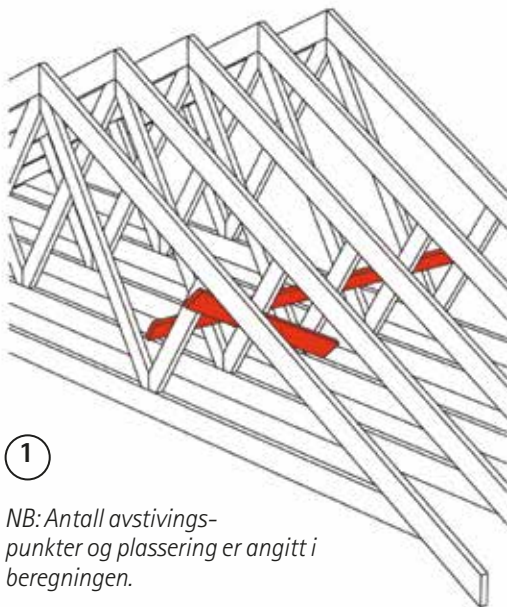

6 Montering Avstiving av trykkstaver

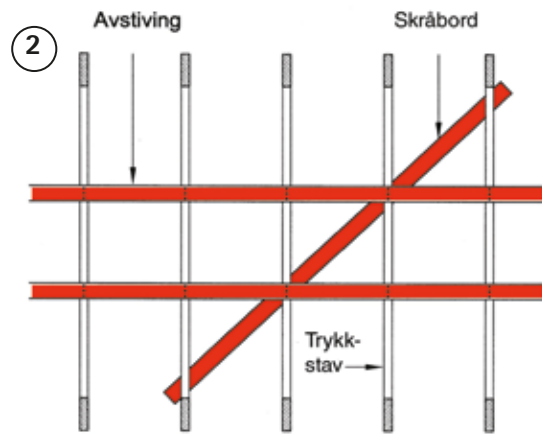
- Noen **trykkstaver** i konstruksjonene er beregnet for å **avstives sidevegs** på byggeplassen. Dersom dette er tilfelle er avstivningspunktene angitt på **monteringsunderlaget** som følger med leveransen.
- Til avstivning kan brukes 23x98 bord av god kvalitet som **plasseres som anvist i monteringsunderlaget**. Bordene festes til trykkstaven med 3 stk 2,8 – 75 spiker.

For å hindre at alle trykkstavene knekker ut samme vei, må **avstivningsbordene** også **forankres**. Dette gjøres ved å montere inn et **skråbord** i hver ende. Skråbordet festes til takflate eller til himling. Se figurene 1, 2 og 3!

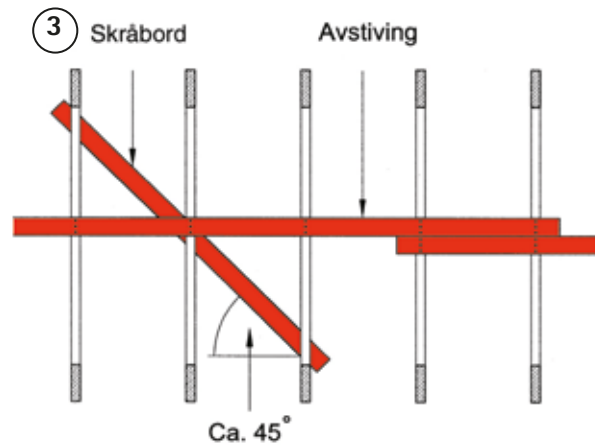

①

NB: Antall avstivningspunkt og plassering er angitt i beregningen.

Samme system benyttes også når flere avstivningspunkter er forutsatt:

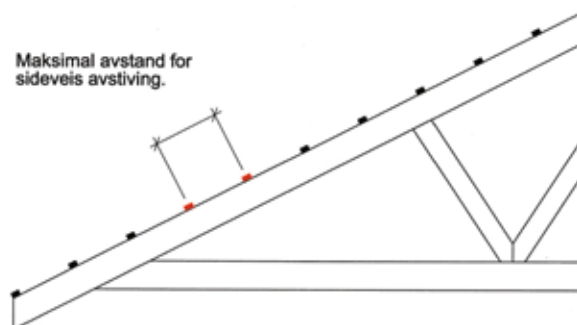

Skråbord kan festes på motsatt side av trykkstaven. For trykkstaver som opptar store laster som inntrekkstav ned på opplegg må diagonalforankringen gjentas hver 3. meter. For øvrige trykkstaver gjentas diagonalforankringen for hver 6. meter.

7 Montering Avstiving av gurter

Vanligvis fastholdes overgurten av undertaket og/eller lekter. Dersom kun lektene sørger for avstivning må ikke lekteavstanden bli for stor. Maksimal avstand for sidevegs avstivning er angitt i beregningene og på Takstolkontrollens stempel.

På noen typer valmtakstoler, gitterdragere med oppføring for takfall og store konstruksjoner som er delte i høyden, er det gurter som ikke kommer i kontakt med takflaten. Avstivning av slike underliggende gurter skal være angitt av leverandøren!

ANNEN INFORMASJON På NTFs nettside: www.takstol.com finner du utfyllende informasjon
Byggforsk-serien/Byggdetaljer: 525.241 – 525.246 – 525.831

LANDSDEKKENDE? Jatak!

198
159
265
159
159
265
159
198
159
159
119
119

Jatak Alfa Tre
Hegdalringen 19
3261 Larvik
Telefon 33 16 55 90
E-post post@jatakalfatre.no

Jatak Alfa Tre Jæren
Folkvordveien 11
4318 Sandnes
Telefon 51 21 19 00
E-post post@jatak-atj.no

Jatak Alfa Tre Sør
Reddalsveien 45
4886 Grimstad
Telefon 37 40 03 00
E-post post.alfatresor@jatak.no

Jatak Are Brug
Rakkestadveien 10
1814 Askim
Telefon 69 88 86 60
E-post post@jatakarebrug.no

Jatak Bergen
Eidsvågbakken 1
5105 Bergen
Telefon 57 67 74 00
E-post post@jatakkaupanger.no

Jatak Fræna
Fræneidet 193
6440 Elnesvågen
Telefon 712 66 280
E-post ordre@jatakfrena.no

Jatak Kaupanger
Bordvegen 2
6854 Kaupanger
Telefon 57 67 74 00
E-post post@jatakkaupanger.no

Jatak Kaupanger Element
Bordvegen 2
6854 Kaupanger
Telefon 57 67 74 00
E-post post@jatakkaupanger.no

Jatak L. Hjertnes AS
Hjertnes 30
5645 Nordtveitgrend
Telefon 56 58 20 60
E-post post@lhjertnes.no

Jatak Norsk Takstol Element
Industriveien 14
1580 Rygge
Telefon 69 17 82 30
E-post takstol@takstol.no

Jatak Ringsaker
Åsmarkvegen 840
2364 Nærøset
Telefon 908 81 116
E-post post@jatakkringsaker.no

Jatak Trøndelag
C/o Jatak Fræna
Fræneidet 193
6440 Elnesvågen
Telefon 712 66 280
E-post ordre@jatakfrena.no

www.jatak.no

Jatak AS
Ekholtveien 114
1526 Moss
Telefon 40 00 33 34
www.jatak.no

473

1000

3250